

Egyesek nem szeretik a verset
(Unora nu le place poezia)

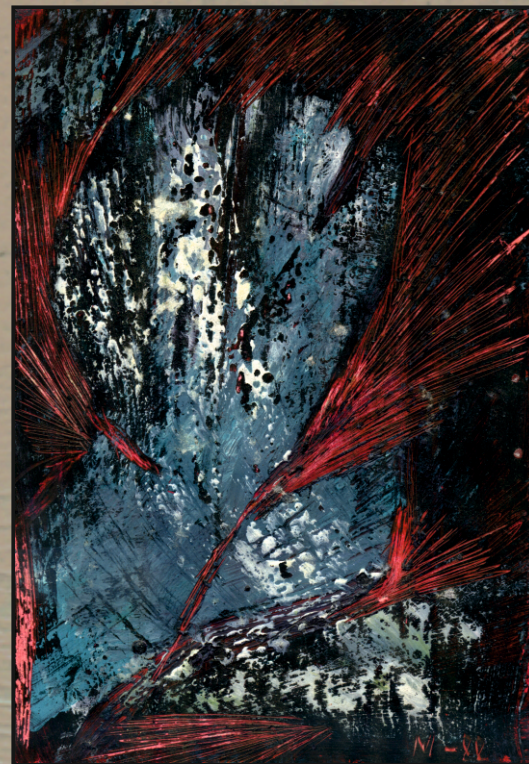
Mit tehetsz,
Egyesek nem szeretik a verset,
Inkább a tésztát s a bort kívánják, amit
 az anyóstól kaptak ingyen.
Egyesek nem olvasnak verset,
Inkább megsimogatnak egy kutyát vagy
 egy macskát,
Csak én simogatom meg a verset, mintha
 a vers egy kutya
Vagy egy macska lenne.
Csak én rágcsálom a szavakat s beszédűtől
 rúgok be.
Csupán még annyit, hogy a versek nem
 ugatják meg a Holdat,
Nem nyávognak az ajtónál,
És legfőképpen sokkal diszkrétebbek,
 mikor besurrannak
Az emlékezet redői mögé,
Mint egy fehér kiséger a tanító néni
 szoknyája alá.

Ion Cristofor • Aki csillagokból jósol

Ion Cristofor

Aki csillagokból jósol

Versek

Beke Sándor fordításai

Aki csillagokból jósol • Cel ce citește-n stele

ISBN 978-606-92070-3-1

ERDÉLYI PEGAZUS KÖNYVKIADÓ

Ion Cristofor

**Aki csillagokból
jósol**

A kötet illusztrációit
Vasile Gheorghiță
készítette

Ion Cristofor

Aki csillagokból jósol

Versek

Fordította
BEKE SÁNDOR

**Erdélyi Pegazus Könyvkiadó
Székelyudvarhely 2020**

AZ ERDÉLYI PEGAZUS
SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

Beke Sándor (igazgató)
Csire Gabriella
Gábor Dénes
Murádin László
Németh Júlia
Ráduly János

© Ion Cristofor, 2020
© Beke Sándor, 2020
© Erdélyi Pegazus Könyvkiadó, 2020

ISBN 978-606-92070-3-1

Egyesek nem szeretik a verset

(Unora nu le place poezia)

Mit tehetsz,
Egyesek nem szeretik a verset,
Inkább a tésztát s a bort kívánják, amit
az anyóstól kaptak ingyen.
Egyesek nem olvasnak verset,
Inkább megsimogatnak egy kutyát vagy
egy macskát,
Csak én simogatom meg a verset, mintha
a vers egy kutya
vagy egy macska lenne.
Csak én rágcsálom a szavakat s beszédteől
rúgok be.
Csupán még annyit, hogy a versek nem
ugatják meg a Holdat,
Nem nyávognak az ajtónál,
És legfőképpen sokkal diszkrétebbek,
mikor besurrannak
Az emlékezet redőli mögé,
Mint egy fehér kisegér a tanító néni
szoknyája alá.

A fekete madár

(Pasărea neagră)

A nap menni készül.
Egy öreg követ dob
A fekete madár után.

A köztéren egy rekedt nagybögő,
két kislány,
s egy fuvola hangja szól.

A kórház betonlépcsőjén
Egy távoli országból levelet várok.
Az elhagyott ház udvarán zavartalanul
énekelnek a tücskök.

Egy vadrécecsapat az évszak mélabúját
egyik felhőtől a másikig költözteti.

A messziről érkező tehervonat
eszünkbe juttatja a tavakat,
melyekben gyermekkorunkban jó volt
megfürödni.

Korszak-illusztráció

(Ilustrată de epocă)

A munkások,
akik a kényszerszolgalatra vitt
polgári család

házába költöztek,
a zongorát kidobták
a folyópartra.

Éjszaka
Bach ritmusokra
siránkozott a vízesés.

Japán grafika (*Graficǎ japoneză*)

A frissen lehullt hórétegen
három szarka
japán grafikája.

Fától fáig repdesnek
s élesen sikoltanak,
mint a szamurájok.

A cseresznyefa

(Cireşul)

Hátunk mögött dohányültetvény susogott.
A rekedt hangú katonák
Felfele haladtak a ködben úszó dombon.

Az udvaron a kivirágzott cseresznyefa alatt
Az öreg gramofonja zenél.

A pléhtáblából készült háztetőn
A galambok léptei alatt
A Nap úgy forog, mint egy műanyagkorong.

A porcelán nő

(Femeia de porțelan)

Az én házam emlékekkel és sajnálattal
bútorozott,
Szekrényekkel és székekkel, melyek zöld
erdőben susogva
Fatörzsnek képzelik magukat.

Az én házamban egy porcelán nő
Párnaszékben zavartalanul olvassa
Az élet művészete című könyvet.

Este, mikor a munkából hazatérek,
Csupán négy szót sóhajtváltoztatlanul
nekem:
„Jó estét kívánok, kedvesem!”

Éjszaka álmomban
— Mint halott karján
Egy csodálatos aranyórát —
Úgy hallom dobogni asszony-szívét.
Még a Hold is visszafordul fényes arcával
A nagy és magányos kikötő felé.

A Hold és a rózsa

(Luna si trandafirul)

Ez a Hold látta Szodomát lángokban,
egyik este ez a Hold
Auschwitzban és Treblinkában
látta füstté változni
az embereket.

Ez a Hold akkor pillantott meg engem,
amikor térdre estem lábaidhoz,
s csupán egy szerelmes ifjú voltam.

A fenyőerdő fölött nyugodtan pályára
lép a Hold.
Sötét kertben a kerítésen rigó fütyörészik,
a patak — mint dobókockákat — úgy
vegyítgeti az apró kavicsokat.

Most néhány másodperce
házad fölött a sors árnyékai láthatatlanul
elvonultak.

A macska lábai alatt
úgy bomlik az élet, mint cérnagomolyag.

Tekints a Holdra, csodáld meg a rózsát,
mintha utoljára láttad volna.

Folyó a hegyekben

(Râul din munți)

Az én agyam egy napozó gyík,
Mi emlékezésed kövén terpeszkedik.

A vadkörtefa tiszteletedre kivirágzott.
Isten égi kertjeiben
Halkan szól a fülemüle dal.

Fent a hegyekben — gyermekkorom
színterén —
A vizek fölött szakadozik a jég.
Kezemen sárga virágpór színű
ajándék volt
Vagy egy más értékes érc.

Csillagok krónikája

(Cronica stelelor)

Egy szobában bezárva molylepkékkel
cigarettázok,
kitömött kanárikkal beszélgetek
és álmodom.

Az utóbbi időben egyre ritkábban
látogat meg
hisztérikus gazdjával együtt
a kékszemű macska.
A Nap vőlegény-kosztümben
egy ibériai katedrálisba vonult bánatosan.

Egy egész élet óta mind csak a csillagok
monográfiáját írom,
S a szünetekben a falakon keresztül
hallom, miként nőnek a szomszéd
lányok melletti.

Az esti vonathál Jézust várjuk
Éremmel, rézfúvós zenekarral,
töviskoronával.

Ugat egy kutya, kiabálnak az újságok,
széthasad egy ország, meghal egy gyerek,
A megalázott liliomok és petúniák a földet
nézik lehajolva.
Feltűnnek a csillagok, az ég tüzes és fűj a szél.

A békák silenzio stampa-ba vonultak.
A tévéadók és az akadémiák hangzavarban
zöld vágottat adnak a kutyáknak.

A bordélyházak és a bankok pénzt
számolnak, becsapnak valakit,
lekapcsolják a lámpát.
A sarki benzinkút mellett lányok
fecsegnek és cigarettáznak.
A kelekótya Hold bolondos táncot jár a járdán.

S lám, most annyi idő után a saját bőrömon
tapasztalom,
hogy esténként a csillagok távol tartanak
engem, s egyre inkább hálátlanok.
Íme, jó alkalom ez arra, hogy rágyújtsak
egy cigarettára, s lehajtsak egy pohár bort.

Fent a tébolydában hárs-, kékhöld-
és kaporszag illan.
Szűz Mária, a mosóasszony, fehérre
meszeli a fákat.

A sárga falevelek

(*Frunzele galbene*)

A jó Isten fától fáig, szőlőskerttől szőlőskertig
leltározza a seregélyeket,
mindaddig, amíg az ősz bele nem fárad ebbe
a szőrszálhasogató számvetésbe
és meg nem nyitja az ég kapuit
a mesetarsolyával érkező hópihéknek.

A távoli hegyek aranyruhába öltöztek,
az öreg fák s a lombok repülési tanfolyamot
végeznek.

Vállunkat gyöngéd kéz öleli át,
a sárga falevelek utazni készülődnek.

Nagyapa tanulgatja a halált.

Városi lidércnyomás

(Coşmar citadin)

A nagyváros úgy tartja számon lakóit,
mint frissen levágott káposztafejeket.
A szmog és a köd tökéletesen gyilkolja
a házat, a szobrokat, s az isteneket.

Mint cigarettafüst, úgy párolognak a folyók.
A madarak sztrájkolni kezdtek.
A Nap megtagadta a felkelést.

Az összedőlt tornyokban
a kulccsal fölhúzott emberek pontatlanul
jelzik az órát.

A kedves kertjében álmodból
kutyák és paták közt ébredsz.

Árnyékod

(*Umbra ta*)

Árnyékodban állok,
Mint cselló a fekete tokban.

Az öreg almafa kivirágzott.
Az éjszaka alatt
Madarakká változtak az emberek.

A széthasadt felhők között
A költő szobájába bepillantó Hold
Eolvassa a költemény végét.

$$(V_{e\dot{s}ti})$$

Az íróasztalra hull a hó
A bértollnok megfagyott fejére.

Éjféli

(Mieşul nopţii)

A könyvtárban barangoló démonok
A falakon lógó arcképek előtt vigyorognak.

A holdfényben
Vad lombok közül
Éjfél jelez a bagoly.

* * *

Szibériai szél fúj,
szétteregeti
a buta szívét mindenhol.

Havazik.

Eszembe jut,
hogy egy másik életemben
boldog férfi voltam.

Bolondokháza

(Spitalul de nebuni)

Az utcán kék köpenyes emberek járnak.
A nyitott kapuk napját
Ünnepli a bolondokháza.

Ma mindenestől
pompásan kiutalták
az intézmény igazgatóját.

A fa hegyén,
az ágról,
kárt füttyörészik egy rigó.

Az élet
(*Viața*)

Életünk olyan,
Mint egy bevásárlóközpont
Üres pultokkal.

S mint a nők szoknyáját
Fellobbantó szél.

Az üres utcán
Az öreg koldus és kutyája
Istennel beszélget.

Az utolsó csillagig

(Până la ultima stea)

Az élet kemény iskolájába
Veszteségtől veszteségig
Cipeltem az iskolatáskát teli kövekkel.

Könnycsepptől könnycseppig,
Hajótöréstől hajótörésig
Úsztam kétségbeesve
A Fájdalom Szigetéig.

Egyik mosolyodtól a másikig,
Antracit-hajaddal,
Tűz-, kőolaj- és szikrázó szemeddel
Fölemeltél magadhoz, kedvesem.

Együtt haladtunk,
Mintha egy új földrészen,

Egyik kétségtől a másikig,
Könnycsepptől sóhajig,
A derűs égen felvillanó
Boldogság-csillagig.

A költő (*Poetul*)

A költő
Egy elfelejtett szike
A valóság aprólékában.

Épp most,
Amikor a nagy sebész
Vakációját tölti
Az Olajfák Hegyén.

Mint Lázár

(*Ca Lazăr*)

mint Lázár, aki életre kelt a halálból,
úgy csodálkozol a nők bordái s mellei láttán,
a szélről felröppentett szoknyáikon,
melyek tele vannak ígéretekkel

szemünk fiatalabb, mint a kék paróka,
az éjszaka most sötétebb, mint máskor

az álom lila állványai alatt
úgy henyélsz, gyilkolsz, vagy álmodsz,
akár a királyok.

Az aranykorona

(Coroana de aur)

Az ősz levelei úgy hódolnak nekünk,
mint a három királyoknak.

Nemsokára
a hallgatás
aranykoronája
fejünk búbjára nehezedik.

Minden, ami volt, ismét megtörténik,
minden, ami lesz, már mostantól
tűz, hamu és füst.

Alig hallszik
a hangunk,
alig visszhangzik
a bolondozó Hold
alatt tévelygő
kutyák torkában.

Lombhullató fa asszonnyal

(Arborele cu femei)

Ki fog jönni majd, hogy megmentsen minket?
A bagoly a városszéli ködben elsüllyedt fákról,
A tűzre dobott öreg tárgyak,
A spárgára felfűzött halaim a napon?

Udvarunkon egy nőikkel teli lombhullató
fám volt.
Ha késő ősszel kivirágzik vagy télen,
Amikor az álom vizébe merülten Atlantiszt
álmodom,

Ne vágjátok ki gyermekeim.
Tudassátok vele, hogy Freud doktornak
nagyon is igaza volt,
De ez igazán nem segített neki.

Piros az ég
(*Cerul e roșu*)

Ma piros az ég,
mint a nyúl szeme,
a mészáros pultján.

Piros,
mint a szívem,
betűkkel vérzik,
szerelmes szavakkal,
egyedülléttel.

Tenyereimből a Biblia

(Biblia din palmele mele)

Almába haraptam
S a kígyó boldog volt.
Rózsákat loptam
S a nő örült neki.

A kövek és a gyökerek
Még nem ismernek minket,
De úgy szalutálnak a föld alól,
Míntha falustársak lennénk.

Uram, ha jön az ősz,
És aratnod kell,
Öröklésül neked hagyom
Az összes szerelmemet.

Nem tudom, méltó voltam-e
Ehhez a nőhöz,
Hogy egy pohárból ihassak vele?

Csupán annyit tudok,
Hogy Bibliaként éreztem
a melleit tenyeremben,
Bordái megtanítottak arra,
Hogy szépsége előtt
Térdre essek.

A rigó

(Mierla)

A kenyéren magányosság,
S a csillagok, mint virágok az úrben,
Új szerelmet ígérnek.

A hallgatás mélységében rigó énekel,
Trillázó hangjában
Szívem suttogja a neved.

Ha Isten

(Dacă Dumnezeu)

Ha Istennek bankja lenne,
letétbe helyezném bankjában
összes befejezetlen költeményem.

Szavakkal vérzik,
szerelmes szavakkal,
az egyedüllét nehéz szavaival.

Ma piros az ég,
mint a szívem.
Mint egy gyöngyfüzér,
olyanok a csillagok tenyerében.

Ha miniszter lennék

(Dacă aș fi ministru)

Ha miniszter lennék,
olyan törvényt hoznék,
melyben a te melleidet
természetvédelmi területté
nyilvánítanám.

A gombokat
és zipzárokat
külön törvényben tiltanám meg.

De mert tudom, hogy te utálod
a diktátorokat,
meg lennék elégedve,
ha lépteid alatt
csupán gyapjuszőnyeg lennék,
egy repdeső molylepke
szoknyákkal teli
szekrényedben.

Ősz
(*Toamnă*)

A sárga falevelek
némán csevegnek
az alvó katona gondolataival
a fatörzs mellett.

Azt álmodja,
hogy karjaiban asszonyt ölel.
Hirtelen elvörösödnék a falevelek.

Mérleg

(Bilant)

A múlt nő,
A jövő csökken.

A gyerekek felnőttek.
Egyesek epret szednek Spanyolországban,
Mások munkanélküliek vagy rablók lettek.

A disznók a nagyszülők sírján füvet legelnek.
Ablakomon sztriptíztáncos lett a Hold,
Álmatlan, ostoba kutyák ugatják.

Csupán tenyerem sorsvonalai
Álmodják mellbimbóidat.

A tenger (*Marea*)

Minden vacsora után
Felakasztja magát egy Júdás.

Minden árvíz után
Csőrében egy olajfaággal felröppen
egy galamb.

Minden csoda után
A Szeplőtelen Szűz önfeledten táncol
Tálcán a próféta fejével.

Minden hullám után
A tenger győzedelmesen visszatér,
S partra sodorja csontvázát.

Nem én vagyok

(Nu sunt eu)

Nem én vagyok az, aki egy könnycsepp
óceánjában megfullad,
Nem én vagyok az a férfi, aki felakasztja
magát a marhaistállóban,
Nem én vagyok az, aki most e pillanatban
gyertyát gyújt.

Rémület szűz anyja,
Nem én vagyok az, aki hajótörést szenved
a sötét éjszakában,
És jaj, nem én vagyok az, aki nem tud
visszatérni többé

Annak a testébe, aki e szavakat írta,
S aki úgy reszket, mint egy lepke
— arcán az alvó katonának.

A tél vége
(Sfârșitul iernii)

A nemlátó házának ablakai
Csak ünnepekkor fénylenek.

Az elrejtett fájdalom
Iskolába megy,
S megvilágítja a város szélén
a háztetőket.

Csupán most
A tél végén,
Vagy talán élet végén
Jut eszébe az öreg hónap
Gyermekkori szánkód
És nagytata fehér haja.

Ökológia (*Ecologie*)

Nemes kulturális intézményünk,
az Akadémia,
ökológiai kezdeményezést terjesztett elé.

Zöld vágottat ad a kutyáknak.

Bach fuga
(*Fugă de Bach*)

Nemlátó húgom,
a kolostor kőfalai között,
egy Bach fúgát
játszik orgonán.

Este a televízióból
— mint egy iszaptenger —
úgy ömlik majd felénk a rossz hír.

A tengeren vihar lesz, mondták.

Szombati költemény
(*Poemul de sâmbătă / V /*)

A nyúl lelegeli a füvet,
Én elfogyasztom a nyulat,
A fű majd megesz engem.

(Frații mei)

Testvéreim le vagy fel
mászálnak a fákon,
senki nem tudja biztosan,
óriások és szatírok vigyorognak-e
cinikusan
a McDonald's mozgólépcsőin?

Az akasztott rothadó keze mellett
a falevelek arany tartalékai
gyarapodnak.

Névnepodra

(De zina ta)

Nagyon jól tudom,
A te mosolyod és az én verseim
Nincsenek jegyezve a tőzsdén.

De számomra a te mosolyod egy igazi
kincsesbánya.
Még akkor is, ha nem tüntetem fel
vagyonnyilatkozatomban.

Szerelmes suttogásod
gazdagabbá tesz, mint az összes Rockefeller.

Éjszakai ég

(Cer nocturn)

A Hold sarlója
Közönyösen vonul végig
a búzakarász fölött.

A fürjfiókák megrémültek,
amikor a Sputnik
elhaladt az égen.

A levágott lombhullató fa
(*Arborele táiat*)

Látva a felkelő Napot
a fejsze élén

s azt, ahogy a fájdalom kibontja
a rügyet a húsban,

hallgatod a síró madarat
a levágott fa képén

A francia forradalom

(Revoluția franceză)

Az üres téren
Egy csontig éhezett
Fekete kutya
Rémülten nyalja
A nyaktiló pengéjét.

A szürkületben vérzik a Nap,
Párizs fölött nyugszik
A lefejezett hercegnő méltóságával.

Találkozás *(Íntálnire)*

Ma este
Ismét elmegyek
Csomag nélkül,
Szerelmek nélkül,
Szavak nélkül.

Egyedül leszek,
amikor a baglyok
találkoznak velem.

A vers

(Poezia)

Akár a csillagok,
a vers sincs
tőzsdén jegyezve.

Egyetlenegy költő
sem tudta megválaszolni
a bankároknak,
aranyban vagy valutában mérve
mennyi az értéke.

A vers és a csillagok nincsenek
tőzsdén jegyezve.

Légy felkészülve a halálra,
csendben,
mint a rózsák.

Ó, ha a lepke

(*O, dacă fluturele*)

ó, ha a halálfejes lepke
arcomra rászállna most
haldokló fémes gyümölcsök fénye alá
s a közömbösen hulló hó alá szavaimra
nagyon tisztán hallanátok az üres utcákon
Phalarisz bikájának hangját
a falnak ütköző hatyút a ködben
s a költő tűz-királyszékén ücsörgő
magányosságát
mely ezt suttogja a tűzkoszorús csábító
ábrándoknak

„ó, ha a halálfejes lepke
arcomra rászállna most
haldokló fémes gyümölcsök fénye alá
s a közömbösen hulló hó alá szavaimra...”

Aki csillagokból jósol

(Cel ce citește-n stele)

Mint arany mint áttetsző üveg
Égett a sötétben a hajad
Azok akik az ezüsbányákban eltévedtek
Csillaghullást hallgattak.

Dróthálónak szárnyak ütköztek
A kézre ahová sólymok szálltak le
Egy tűzkönyvet olvastál a ködben
Olyan országokról melyek ismeretlenek.

Se a villám amelyben laktál
Se ostoba károgása hollónak
Kézét halálba nyújtva énekel
Aki csillagokból jósol világtalan.

Remember

A rozsdás verebek évszakában
aranyszínű bor volt a Nap
a város pedig egy lángnyelv
melyben szeretőt kerestél magadnak
vagy könyvet olvastál s közben bámultad
az ezüstös kísérteteket rejtő fellegeket,
bőrömben dob visszhangzott
miközben a vers nyaktilója alá hullt fejem
szétoszlatta a seregélyértekezletet

TARTALOM

Egyesek nem szeretik a verset **5**

A fekete madár **6**

Korszak-illusztráció **7**

Japán grafika **8**

A cseresznyefa **9**

A porcelán nő **10**

A Hold és a rózsa **13**

Folyó a hegyekben **14**

Csillagok krónikája **15**

A sárga falevelek **17**

Városi lidércnyomás **18**

Árnyékok **21**

Hírek **22**

Éjfél **23**

* * * (Szibériai szél fúj...) **24**

Bolondokháza **25**

Az élet **26**

Az utolsó csillagig **29**

A költő **30**

Mint Lázár	31
Az aranykorona	32
Lombhullató fa asszonnyal	33
Piros az ég	34
Tenyereimből a Biblia	37
A rigó	38
Ha Isten	39
Ha miniszter lennék	40
Ősz	41
Mérleg	42
A tenger	45
Nem én vagyok	46
A tél vége	47
Ökológia	48
Bach fuga	49
Szombati költemény	50
Testvéreim	53
Névnapodra	54
Éjszakai ég	55
A levágott lombhullató fa	56
A francia forradalom	57

Találkozás **58**

A vers **61**

Ó, ha a lepke **62**

Aki csillagokból jósol **63**

Remember **64**

ERDÉLYI PEGAZUS KÖNYVKIADÓ

A könyv szerkesztője: BEKE SÁNDOR

A borítón Páll Magdus illusztrációja

Nyomdai előkészítés: Erdélyi Gondolat Könyvkiadó

A szerkesztőség postacíme:

535600 Székelyudvarhely, Tamási Áron u. 87

Telefon/fax: 00-40-266-212703

E-mail: egondolat@yahoo.com; egk@freemail.hu

ISBN 978-606-92070-3-1

www.erdelyigondolat.ro

Készült az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó Nyomdájában,
Székelyudvarhelyen